books2ebooks.eu

Uttini, Francesco Antonio
Calzabigi, Raniero de
Gluck, Christoph Willibald von

Orpheus och Euridice, opera uti tre acter, första gången upförd af kongl. musicaliska academien, i deras kongl. maj:rs och kongl. husets närvaro, då hans kongl. höghets hertigens af Södermanland förlå

Stockholm : Fougt
1773

e-böcker från ditt bibliotek av
eBooks on Demand
digitaliserad av
Kungliga Biblioteket
National Library of Sweden

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök*: Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra*: Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.
Mer information finns tillgängliga via http://books2ebooks.eulla boken.

- http://search.books2ebooks.eu/

CALZABIGI

ORPHEUS

1773

Su. Saml.
Vitt. Utl.
Dram.
(Br)
1700–1829

CA

CALZABIGI, F. R. DI.

Vit. Utl. Dram. (Per) 1700-1829

ORPHEUS OCH EURIDICE, OPERA UTI TRE ACTER,

FÖRSTA GÅNGEN UPFÖRD AF KONGL. MUSICALISKA ACADEMIEN, I DERAS KONGL. MAJ:RS OCH KONGL. HUSETS NÅRVARO,

Då

HANS KONGL. HÖGHETS HERTIGENS AF SÖDERMANLAND FÖRLÅFNING MED PRINSESSAN HEDVIG ELISABETH CHARLOTTA AF HOLLSTEIN GOTTORP KUNGIORDES,

d. 25 Nov. 1773.

STOCKHOLM, 1773,
På EGET FÖRLAG, HOS H. FOUGT, KL. BOKTRYCKARE.

Öfversättningen är af Herr GÖRAN ROTHMAN, *Med. Doctor, och Musiquen af Herr* GLUCK, *men jämkad och til Svenska orden lämpad af Herr* UTTINI, *Kongl. Capellmästare och Ledamot af Kongl. Musicaliska Academien uti Stockholm samt den uti Bologna. Äfven är Musiquen til Prologuen af Herr* UTTINI, *tvänne stycken undantagne, hvilke finnas utmärkte med en* ✡

Til Låſaren.

Då uppå Allernådigſte befallning detta Skådeſpel kommer at upföras på Kongl. Svenſka Theatren, hoppas jag at den uplyſta Allmånheten icke år oblid i ſit omdöme deröfver, i anſeende til de ſvårigheter, ſom förekommit vid des klådande i Svenſk drågt.

Såſom öfverſåttare tror jag dock min ſkyldighet vara, at göra Låſaren en nogare råkning för anledningen til detta arbete, och vilkoren vid des utförande, på det at deraf må intagas, huru vida jag, utan at vara förmåten, kan våga framlemna et ſtycke, ſom för ſina flera ofullkomligheter icke kan uthårda en ſtrång granſkning.

Framledne Abboten Michelessi, ſom för ſmak och vitterhet giordt ſig bland oſs ſå allmånt högaktad, hade den goda tankan om Svenſka Språkets böjelighet och låmpelighet til öfverſåttningar, at han trodde en Italienſk Opera ſkulle kunna gifvas på Svenſka, med bibehållande af Originalets mening, metre och ſielfva interpunctioner, på det at de Svenſke orden kunde låmpas til den, på de Italienſka, redan förut ſatte muſiquen, hvilken ſåledes vid upförandet ſkulle nyttias. Sedan Nådig tilſtådielſe blifvit gifven, at et ſådant förſök måtte göras, behagade Herr Abboten anförtro mig at verkſtålla detſamma med Operan *Orpheo & Euridice*, til hvilken man hade Herr Glucks Muſique för handen.

Hvar och en kånnare lår inſe uti hvad tvång de ofvannåmde vilkor kåſtade öfverſåttaren, och huru omöjligt det varit at upfylla dem, utan at fela mot den hufvud-reglan, ſom ålägger Skalder at höja ſig öfver medelmåttan. Hårtil kommer, at man trodt det Recitativerne i Svenſkan icke tola at vara ſå orimade, ſom i Italienſkan, hvarföre jag måſt påtaga mig den, i detta fall, beſvårliga ſkyldigheten at rima dem, ſå ofta det låtit ſig göra, och den frihet jag tagit mig at bland de rimade raderne inblanda ſådane, ſom icke hafva något motſvarande rim, underkaſtas nu behörige domares pröfning.

Oaktat all den möda, ſom blifvit anvånd, har dock, för Språkens olika art och beſkaffenhets ſkull, varit aldeles omöjligt at, med bibehållande af metren och ſtafvelſernes lika antal, på alla ſtållen träffa in med meſuren af den gifna muſiquen. Orſaken har merendels varit, at i Italienſka verſen, då den låſes efter ſin metre, blifver, lika ſom i Latinen, eliſion af en utaf tvånne i ſerſkilta ord ſammanſtötande vocaler; då nu denna eliſion inträffat på ſtållen, der pauſe eller hvila förekommit i muſiquen, har Componiſten låtit båda vocalerne ſiungas, hvaraf håndt, at man i Svenſkan haft en, och i många verſer flere ſtafvelſer för litet, emot Noternes antal. Denna omſtåndighet, jemte den ofta förekommande håndelſen, at Svenſka orden icke altid hafva lika många ſtafvelſer och accenten på ſamma ſtålle, ſom de Italienſka, hvars mening de ſkola uttrycka, har gifvit Kongl. Hof-Capell-Måſtaren UTTINI, ſom åtagit ſig at ſåtta orden under Muſiquen, mera beſvår, ån om han ſielf ſkolat göra ny Muſique för Recitativerne. Genom hans oförtrutna åtgård hårvid, åro nu desſa olågenheter afhulpne, och Herr GLUCKS Muſique i det nogaſte, ſom ſke kunnat, behållen orubbad.

Svenſka Språkets fattigdom på ſådana ordalag, ſom uttrycka kårleks och ömhets betygelſer, och hvaruti det Italienſka ſå mycket öfverflödar, har varit orſak, at jag måſt oftare nyttia dem, ſom varit at tilgå; om åfven deſſa låta platta och oſmakeliga, år det vål et ſtort fel, men jag vet icke antingen det ſkall ſkrifvas på min råkning, ſom icke valt båttre, eller på ſpråkets, ſom icke har några vackrare i förråd. En öfverdrifven granlagenhet, i detta mål, ſkulle göra alla förſök i ſlika åmnen omöjeliga, och ſåtta oſs i miſtning af nåſtan alla Theatre-ſkycken, der någon eldigare kånſla hade inrymme.

ÖFVERSÅTTAREN.

PROLOGUE.

PERSONERNE.

APOLLO	FRU AUGUSTI.
KÅRLEKEN	M:LLE OLIN.
HYMEN	M:LLE SCHLOTTBERG.

CHORUS.

Sång-Gudinnorne.	*Fria Konsterne.*
M:lle Ingman.	Hagerlin.
Rosenlund.	Bonne.
Eckerman.	Biörklund.
Villeneuve.	Kiellström.
Levin.	Gråberg.
Malmberg.	Berggren.
Bergman.	Wikbom.
Eklöf.	Sabin.
Ekström.	Löf.
	Wolberg.
	Pilgren.
	Frisk.
	Dillstedt.
	Grönström.

BALLETTEN.

Terpsicore.

M:E SOLIGNII.

Sång-Gudinnor.

M:lle Sundblad.	M:lle Sabina Schoubardt
Boman.	Greta Shoubardt.
Lutke.	Nordman.
Biörk.	Liungblom.

Kårleken.

M:LLE OLIN.

Hymen.

M:LLE SCHLOTTBERG.

Nöjen.

M:R FROSSARD.	M:E FROSSARD.
Didelot.	M:lle Ulrica Schoubardt.
Bergström.	Holmstedt.

Kårleks Gudar.

Åkerberg.	M:lle Vetterberg.
Pantaleon.	Stoos.
Vacklin.	Salbeck.

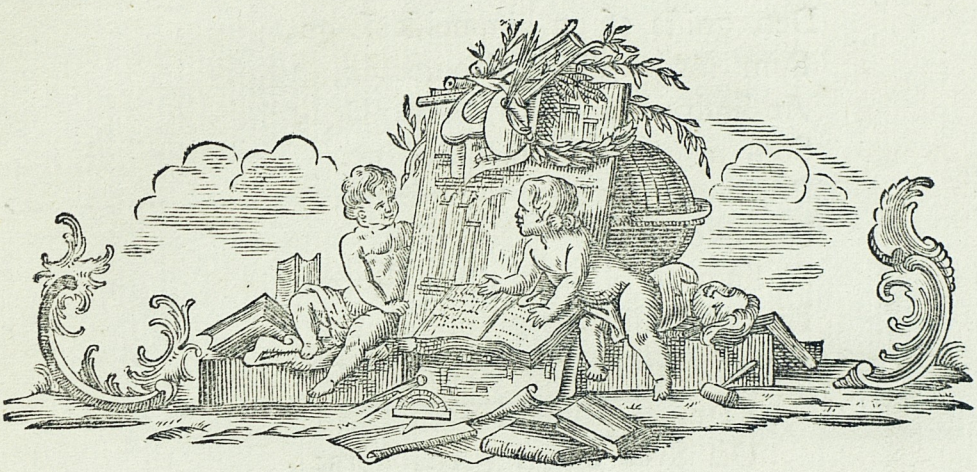

PROLOGUE.

Theatren föreſtåller Parnaſſen, ſom intages af Apollo och Sång-Gudinnorne. På ömſe ſidor vid foten af berget äro de Fria Konſter.

I. SCENE.

Apollo, Sång-Gudinnorne och de Fria Konſterne.

APOLLO.

Kom, Sång-Gudinnors hela Skara,
Du Guda Vishets ſanna Tolk,
Som ſtigit neder at förvara,
At vårda ibland Jordens Folk

Den gnista af en himmelsk Låga,
Som fördes dit af Promethée,
At lindra det besvår, den plåga,
Som lifvet kunde menskor ge.
Du niuter skydd i Svea Land,
Dig Svea börjar gerna höra,
Så kom at Målarns glada Strand
Lik med Tiberns göra.

CHORUS af Sång-Gudinnorne och de Fria Konsterne.

Vi niuta skydd i Svea Land,
Oss Svea börjar gerna höra;
Låt oss då Målarns glada Strand
Lik med Tiberns göra. *(Dans.)*

APOLLO.

Och J, som på Er lott
De vackra Konster fått,
Med ådla tidsfördrif då J et lyckligt Folk förnöjen,
Ert syftemål J aldrig nått,
Om icke, under Snille-Lek, J Svenska Siålar höjen,
Och dem til Dygden böjen.

Dygdigt hierta, odlat vett,
Böra altid göra ett.

CHORUS.

Dygdigt hierta, odlat vett,
Böra altid göra ett,

APOLLO.

Men tvånne Gudar nalkas oss,
Hvad kan oss deras ankomst båda?

II. SCENE.

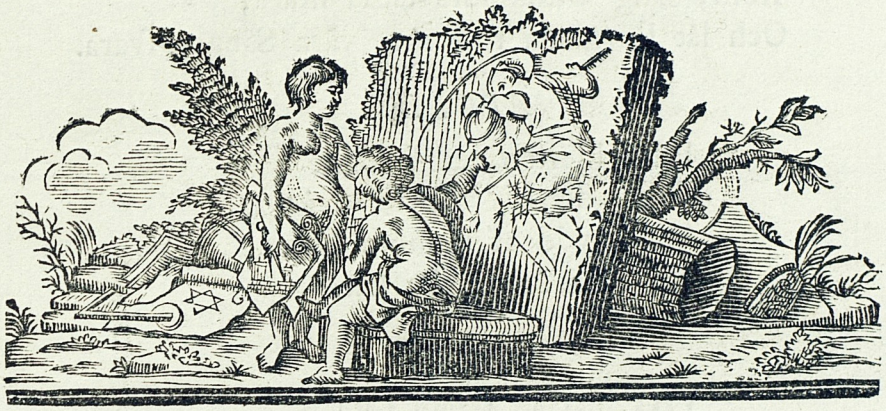

II. SCENE.

De föregående, KÅRLEKEN och HYMEN, följde af Nöjen och Kårleks-Gudar, som dansa omkring dem.

KÅRLEKEN.

Du Gud, som i din hand för dagens klara bloss,
Som hela Jorden syns med tacksam undran skåda,
Du bör den dagen lysa opp,
Då vi förente ge åt Norden nya hopp.

HYMEN.

En PRINS, som går i Hieltars spår,
Som nåst sin GUSTAF Svea vördar,
För Sina Dygder lönen skördar,
Han af vår hand Sin Like får.

)( )(

Kom, Sång-Gudinnors tåcka ſkara,
Och låt Er glada röſt mot våra Sånger ſvara.

APOLLO.

✡ Edra hiertan redan ſåga,
Hvem den dyre Prinſen år.
Alla ſkydd af Honom åga,
Och Han år Er alla kår.

CHORUS.

Våra hiertan redan ſåga,
Hvem den dyre Prinſen år.
Alla ſkydd af Honom åga,
Och Han år Oſs alla kår.

KÅRLEKEN och HYMEN.

Kommen at det altar ſmycka,
Dit vi före Honom fram.
WASARS SON, til Sverjes lycka,
Tar ſin Brud af WASA Stam.

Tvånne Sång-Gudinnor.

At åt Honom kranſar vrida,
Hvem af oſs år icke mån?
Han Sig viſt vid Tronens ſida
Vår och Årans Foſter-Son.

CHORUS.

At åt Honom &c.

(Dans af Nöjen och Fria Konſter.)

KÅRLEKEN och HYMEN.

✡ Då vi oſs båda ömt förena,
Hur lefva båda ſålla dar!

KÅRLEKEN.

Om en utaf oſs år allena,
Han af den andra ſaknad har.

Tilſamman.

Då vi oſs &c.

HYMEN.

Den lågan på mit altar brinner
Bör nåras utaf Kårleks hand.

Tilſamman.

Ej ſtörre vålluſt hiertat finner,
Ån uti våra liufva band.

(Danſen fortfar.)

APOLLO.

Gån, Sång - Gudinnor, gån at detta rum ombyta,
Och viſen hvad ſom håndt Orphée, mit eget blod.
Der Kårlek ſucka hörs, men ſegrar genom mod.
Hymen kan uti tårar flyta,
Men han år Guda - Barn, hans ömma klago - röſt
Den fram til Gudars Såte hinner,
Och kårlek i en Hieltes bröſt
På ſielfva Ödet vinner.

En af Sång - Gudinnorne.

Fôdd utaf en Sång - Gudinna,

KÅRLEKEN och HYMEN.

Fôdd at af vår låga brinna,

Tilſamman.

Orphée ſig odôdlig giort.

CHORUS.

Låt oſs friſka Lagrar ſkåra,
At en Hieltes minne åra,
Som bôr evigt blifva ſtort.

En Sång - Gudinna.

Han fôr ådla konſter lågat,

KÅRLEKEN och HYMEN.

Han fôr Kårlek alting vågat,

Tilſamman.

Han fôrtient en minnes - ſtod.

CHORUS.

At ſig til hans Dygder hôja,
År at ſamma urſprung rôja,
Vara fôdd af Guda - blod.

INNEHÅLLET.

Orpheus och hans långvariga ſorg öfver ſin Makas, Euridices, alt för tidiga död, äro allmänt bekante. Hon afled i Thracien; men at bibehålla enheten af rummet, föreſtålles hon, i detta Skådeſpel, hafva blifvit död på det lyckliga Fåltet, nåra in til Siön Avernus, i hvars granſkap Poëterne diktat at en kula ſkulle finnas, ſom öpnade vågen til Afgrunden. Den olycklige Älſkaren bragte Gudarne til medömkan, ſå at de tillåto honom gå ned til Elyſen, för at återtaga ſin älſkade Brud; dock med det vilkor, at icke ſe på henne, ända til des de återkommit up på Jorden. Den öme Maken kunde icke ſå länge tvinga ſit begär; och då han bröt förbudet, miſte han Euridice för all tid. At lämpa Fablen til et Skådeſpel, har man måſt ändra cataſtrophen. Härom kan läſas Virgilius i 4:de Boken af Georgica och i 6:te Boken af Æneis.

ORPHEUS och EURIDICE,

OPERA.

PERSONERNE.

ORPHEUS	Herr CARL STENBORG.
EURIDICE	Fru OLIN.
KÅRLEKEN	M:lle OLIN.

CHORUS.

FÖRSTA ACTEN.

M:r CHATILLON Måſtare för Choren.

Kårleks-Gudar.	*Genier.*
Falk.	Kindſtröm.
Tybblin.	Nittſcher.
Åman.	Pilgren.
Nettman.	Bonne.

Herdar.	*Herdinnor.*
Arnquiſt.	M:lle Stenborg.
Karſten.	Gemell.
Lóf.	Svedman.
Werring.	Ingman.
Boge.	Lindsberg.
Gråberg.	Ingman den yngre.
Bonne.	Levin.
Torſk.	Malmberg.
Weſterberg.	
Segerſtrôm.	

ANDRA ACTEN.

Plågo-Andar.

Fågerplan.	M:lle Utterman.
Schederman.	Berg.
Kryger.	Adrianne Malmberg.
Edman.	Siôberg.
Wirgman.	Dyk.
Schultz.	Lindblom.
Sundberg.	Biôrkman.
Jern.	Bonne.
Collin.	
Noublin.	

Sålla skuggor uti Elysen.

Grönström.
Fågerplan.
Dillstedt.
Reisen.
Frisk.
Böritz.
Wolberg.
Nyman.
Sabin.
Berggren.
Wikbom.
Kiellström.
Biörklund.
Hagerlin.
Rusiere.
Österberg.

M:e Villeneuve.
M:lle Dunge.
Bark.
Krigstedt.
Eklöf.
Bergman.

TREDIE ACTEN.

De samme som uti den Första.

BAL-

BALLETTERNE.

FÖRSTA ACTEN.

BALLET *af Herdarne och Nympherne i Orphei sällskap. I denna Ballet föreställas de Åminnelse-Fester, som de gamle firade kring de aflidnes grifter. Desse Fester bestodo i offer och rökelse, hvarjemte blommor ströddes och griften utsirades med kransar, miölk och vin utgöts på den samma, dans anstäldes deromkring, med sorgliga åthåfvor, och sånger upförde til den dödas berom. Uti de högtidligaste af slika Acter infördes unga personer, klädde som Genier, och med märken och åtbörder, lämpade efter den aflednes egenskaper och beskaffenhet: I denna Ballet, kring Euridices Grafvård, gråta således Genier, som föreställa små Amourer, och en af dem, som föreställer Hymen, utsläcker sin fackla, hvilket beteknar åkta föreningen, som blifvit upplöst genom döden.*

Hymen.	*Nympher.*
Åckerberg.	M:lle Schlottberg.
Genier.	Vetterberg.
Vacklin.	Stoos.
Pantaleon.	Salbeck.
Hedman.	
Salmon.	

)( )( )(

Herdar.	*Herdinnor.*
Tellerſtedt.	M:lle Lundblad.
Biurman.	Sabina Schoubardt.
Levin.	Greta Schoubardt.
Lundblad.	Nordman.

ANDRA ACTEN.

BALLET *af Furierne och Gaſtarne, i Afgrunden, ſom vilja ſkråma Orpheus.*

Plågo - Andar.

M:r GALLODIER. M:r FROSSARD. M:e FROSSARD.

Charles Uttini.	M:lle Vibbing.
Bergſtrom.	Kröger.
Öberg.	Schoubardt.
Berner.	Hiertzell.

Sålla Skuggor.

BALLET *af de Sålla Skuggorne i Elyſen. Anledningen til deſſa Balletter tages af Virgil. Æneid. B. 6.*

M:e SOLIGNII.

Tellerſtedt.	M:lle Lundblad.
Biurman.	Sabina Schoubardt.
Levin.	Schlottberg.
Lundblad.	Greta Schoubardt.

Berger.	M:lle Nordman.
Högvall.	Biörk.
Vacklin.	Boman.
Åkerberg.	Ulrica Schoubardt.
Pantaleon.	Holmſtedt.
Hedman.	Vetterberg.
Salmon.	Zamore.
	Liungblom.
	Stoos.
	Salbeck.

TREDIE ACTEN.

BALLET *af Herdar och Herdinnor i Kårlekens Tempel. Här firas Euridices återkomſt och Kårlekens ſeger. Hymens Fackla, ſom ſlåcktes i förſta Balletten, blir, i denna ſiſta, åter uptånd af Kårleken, med lågan af des Fackla. Kårleken och Hymen byta Facklor med hvarandra, och Feſten ſlutas med en glättig Dans.*

Hymen	*Kårleken*
Åckerberg.	M:lle Schlottberg.

Kårleks - Gudar.

Vacklin.	M:lle Vetterberg.
Pantaleon	Stoos.
Hedman.	Salbeck.

Herdar och Herdinnor.

M:r GALLODIER.	M:e SOLIGNII.
Charles Uttini.	M:lle Lundblad.
Vibbling.	Sabina Schoubardt.
Öberg.	Nordman.
Berner.	Holmstedt.
M:r FROSSARD.	M:e FROSSARD.
Bjurman.	M:lle Greta Schoubardt.
Tellerstedt.	Björk.
Bergström.	Boman.

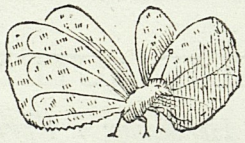

ORPHEUS OCH EURIDICE.

FÖRSTA ACTEN.

SCENE I.

En behagelig, men enslig Skogs-park af lagrar och cypresser, som är så gles, at derigenom synes EURIDICES Grafvård, på et litet slätt fält.

När Täcket öpnas vid en sorgelig symphonie, synes Theatren upfyld af en tropp Herdar och Nympher, af ORPHEI Sällskap, som bära blomster- och myrten-kransar; och under det en del af dem bränner rökelse, pryder Grafven med kransar och strör blommor deromkring, instämma de öfrige följande CHORUS, som afbrytes af ORPHEI klagan, hvilken, främst på Theatren, ligger på en sten och uprepar, då och då med öm rörelse, EURIDICES Namn.

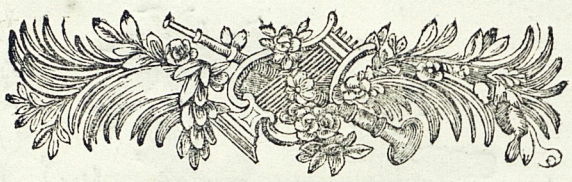

CHORUS.

Ah! om, kring denna ſorgliga vården,
Euridice, din ſkugga plår ſkrida,
Hör den klagan, den gråt och den quida,
Och de ſuckar, ſom tolka vår nöd.

Hör din Make bedröfvad dig ropa,
Och ſig tröſtlös och jåmrande grufva;
Lik den kåra, den förjande dufva,
Når des ſåta, des maka blir död.

ORPHEUS. RECIT.

Nog, alt nog, mine Vånner:
Af eder ſorg fördubblas min: förſöken
At blommor ſtrö, och grafvens prydnad öken.
Gån ſedan härifrån: jag quar vil blifva,
Allena här bland dyſtra ſkuggor klaga,
Och af mit qual mit enda ſålſkap taga.

CHORUS.

Ah! om, kring denna ſorgliga vården,
Euridice, din ſkugga plår ſkrida,
Hör den klagan, den gråt och den quida,
Och de ſuckar, ſom tolka vår nöd.

Ballet.

ORPHEUS. ARIA.

Min Vån, jag ropar dig,
Når dagen tånder ſig,
Når han vil fara.
Men ſorgen fåfång år;
Den vån, jag ropar hår,
Höres ej ſvara.

RECIT.

Euridice! Euridice!
Gif, kåra ſkugga, ſvar! Ah hör din Maka!
Han fordrar dig tilbaka
Af Himlar och af Jord; men han ej höres,
Och all hans klagan bort med vådret föres.

ARIA.

Min vån, jag söker dig;
Hår öfvergaf du mig;
Hår bör du vara.
Men Echo endaſt hår,
Som ſielf har varit kår,
Vårdes mig ſvara.

RECIT.

Euridice! Euridice! ah! detta namnet
Jag ſkog och mark ſkal låra.
Och Echo i hvar dal ſkal til des åra

Sit genliud veta ge; jag det ſkall ſkåra
J hvarje tråd, min ſorg dermed at nåra.
Euridice! min Vån, *Euridice!*

ARIA.

Min Vån, jag gråter dig
Om ſolen lyſer mig,
Ell ſtiernors ſkara.
Den båck, ſom ſorlar hår,
Allena ömkan bår,
Och vil mig ſvara.

RECIT.

Gudar! hårdaſte Gudar!
Som ſtyren Mörkſens lånder,
Hvars biſtra tyranni och grymma håndder
Ej blidkas, ej förſkona;
Som aldrig lårt at låta er förſona
Af ſkönhets friſka glans, ell' ungdoms våren,
J bortryckt *Euridice*
(Ah mer ån hårda ſlag!) i ſkönſta åren:
Jag fordrar henne nu af eder åter.
J faſans rymd ſkall mig ej modet tryta,
At fram, på hieltars ſporr, til Afgrund bryta,
Och föka up min Brud - - - - -

SCENE II.

KÅRLEKEN och den förra.

KÅRLEKEN.

Dig Kårlek hielper.
Sielft *Jofurs* hierta blifvit
För dig til ömkan rördt; dig tilstånd gifvit
At öfver *Lethes* bölja
Med lifvet gå. Du denna våg kan följa
Til Afgrunds diup: kan der din sång beveka
Båd dödens Drott och Plågo-andars skara,
De skola dig ej neka
Din Makas återfart.

ORPHEUS.

Ah! kan det vara!
När? Huru skall det ske? - säg ut!

KÅRLEKEN.

Jag frågar:
Har du et mod, som detta profvet vågar?

ORPHEUS.

Du lofvat mig min Brud, hur kan jag båfva?

KÅRLEKEN.

Men vet du hvad betingas,
Hvad vilkor fyllas bör?

ORPHEUS.

Såg!

KÅRLEKEN.

Du nu tvingas
Ej *Euridice* se, förån du hunnit
Från *Lethes* stränder hit och dagen funnit,
Och slikt förbud ej henne uppenbara;
Ty då på nytt hon löper samma fara
För evigt at försvinna,
Och du at plågas jemt; dig nu besinna!

ARIA.

Se dig ej tilbaka
Et ord icke våga;
Men sielf på dig vaka,
Betänk at din plåga
Skall hastigt förgå.
Mins, ofta de kåra
Bli sanslöse lika;
Är skönheten nåra
Plär synen dem svika
De stumme plå stå.

(Går bort)

ORPHEUS Recit.

Hur var det? Hvad jag hör! Hon dagen skåda!
Jag henne återfå! Men för all våda,
För alt mit qual, i denna pröfvo-stunden,
J denna kamp jag vara skall förbunden
At henne icke se, ej henne åga!
Ah öma Vån! Hvad skall du tro? hvad säga?
Jag ser din ångst; jag finner
Mit qual förut; når det i tankan rinner
Jag kånner blodet rysa;
Mit hierta skålf! Men - jag skall krafter hysa.
Beslutet står. Det svåra
Som måst odrågligt år och vårst kan såra,
År at han sådan lag för ögat skrifver.
Ah! stå mig Gudar bi! jag lydig blifver.

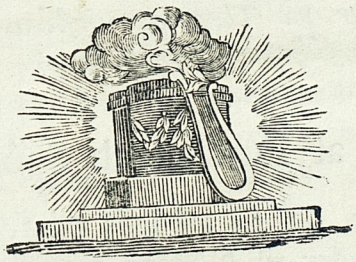

ANDRA ACTEN.

SCENE I.

En ohyggelig och dyster utsigt på andra sidan floden Cocytus, fördunklad, på långre afstånd, af en mörk rök, som omgifver hela Theatren, och uplyses då och då af lågor. Så snart Täcket öpnas, vid en symphonie, som utmärker fasa, begynnes Balletten af Furierne och Spöken, hvilken blir afbruten af ORPHEI Spel på Lyran. Då ORPHEUS sedan framkommer på Theatren, instämmer hela denna Afgrunds-Troppen följande Chorus.

CHORUS af Furier och Spöken.

Hvem hit til Dödens port,
Neder til Nödens ort,
Som fordom Hercules
Och som Pirithous,
Vågar sin fot?

Fasa,

Faſa, förſkräckelſe!
Erebi täckelſe!
Cerberi ſkrålande!
Gaſtarnas vrålande!
Tan honom mot.

(Furierne begynna Balletten å nyo och danſa kring Orpheus, för at ſkräma honom.)

ORPHEUS. ARIA.

Ah! förmildren detta hot,
Gaſtar! Andar! Skuggor! Spöken.

CHORUS.

Nej - - -

ORPHEUS. ARIA.

Om möjligt är, förſöken
Hafva ömkan med mit qual.

CHORUS.

Vet du dig dränker nu;

(Med en förmildrad ſtämma, ſom utmärker något ſlags medlidande.)

Yngling! hvad tänker du?
Sorger och gråmelſer
Enſamme raſa här;
Endaſt det faſa är,
Som bor här inne.

ORPHEUS. ARIA.

Uſle andar! i mit ſinne,
Likſom J jag kånner ſmårta,
Pino-rummet år mit hierta,
Mina plågor utan tal.

CHORUS.

Ah! hvad fór liuflighet,
Som fórr ej kånder år,
Stillar vår gruflighet
Och mildhet ſånder hår
I vredens ſal.

ORPHEUS. ARIA.

Mindre grym er vrede brinne
Mot min klagan, mot min jåmmer;
Om hur kårlek et hierta klåmmer
Nånſin kånts i denna dal!

CHORUS.

Ah! hvad fór liuflighet,
Som fórr ej kånder år,
Stillar vår gruflighet
Och mildhet ſånder hår
I vredens ſal.

Hór Portens ſkakande!
Gångjårnens knakande!

Ingången fårdig ſtår;
Segraren vårdig går
Fram til ſit val.

(Furierne och Spöken börja draga ſig undan och ſkiljas åt, hvarunder de uprepa den ſiſta ſtrophen af Chorus, hvarmed fortfares ſå länge de ſynas, men ſlutas åndteligen uti et oredigt buller. Når de åro förſvunne går Orpheus längre in i Afgrunden.)

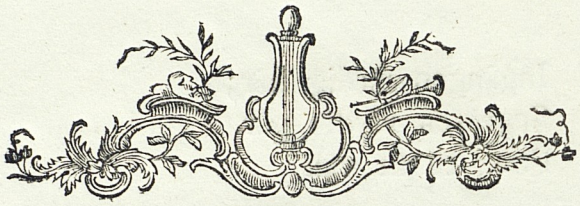

SCENE II.

Elysen: et blomsterrikt fält, med grönskande lunder, genomskurit af båckar.

ORPHEUS. Derefter CHORUS af Hieltar och Hieltinnor, och sedan EURIDICE.

ORPHEUS. RECIT.

Hvad renad sky! hvad hårlig sol! hvad strimma
Af himla-lius och klarhets glans! hvad stämma.
Hvad liuflig harmoni bland liud, som stimma,
Af foglars quitter höres,
Af båcken, som hår röres,
Af luftens stilla sus! Hår år det låger,
Der sålle hieltar bo: och hår man åger
Förnöjsamhetens skånker;
Men icke jag; om ej min Brud blir funnen.
Jag har ej hopp. — Den sköna liufva munnen
Des kåra ögonkast, som ömhet röjer,
Det den Elysen år, som mig förnöjer.

Men ah? hvar fins hon vål? Jag vil nu fråga
Den ſålla tropp, ſom ſyns til möte toga,
Hvar *Euridice* år?

CHORUS.

Mót *Euridice!*
Kom at ſållas glådie ſmaka
Store Hielte! öme Maka!
Alla tiders rara rön!
Kårlek *Euridice* låter
Upſtå och dig gifvas åter,
Lika öm och lika ſkön.

(Ballet af Hieltarne.)

ORPHEUS. Recit.

J lycklige Andar!
Förlåten at ſig blandar
Min oro med er ro: Om J ha'n ålſkat,
Ert hierta ſåkert kånner
Hvad håftig åtrås eld, ſom mig nu brånner,
Som mig beſtåndigt tår. Uti er boning,
Bland ſållas tal J aldrig ſåll mig priſe
Om jag min Vån ej får - - -

CHORUS.

Kom *Euridice!*
Sköna! gå dit lif at taga
För din Maka åter vakna

Himlen vil ej ſkilja er.
Du på ſkiftet ej må klaga.
Du ej kan Elyſen ſakna,
Den du i hans ömhet ſer.

(Euridice, ledſagad af en Chorus af Hieltinnor, kommer fram til Orpheus, ſom, utan at ſe på henne, och med utmärkt ſkyndſamhet, tar henne i handen och för henne derifrån. Derpå följer Balletten af Hieltarne och Hieltinnorne, och Chorus ſiunger å nyo, hvilket fortfar ſå länge Orpheus och Euridice ännu icke aldeles hunnit ut ur Elyſen.)

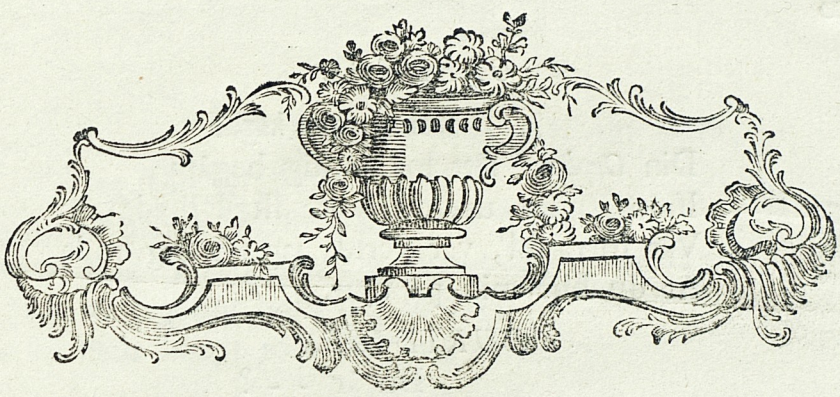

TREDIE ACTEN.

SCENE I.

En mörk kula med en oredig irrgång, upfyld af ſtenhopar ſkilde från klipporne, hvilka åro betäckte af tråd-ſtubbar och vilda växter.

ORPHEUS. EURIDICE.

ORPHEUS. Recit.

Kom, fölg mig nu tilbaka,
Min öma, ſåta Maka,
Min kårleks enda mål!

EURIDICE.

År jag bedragen?
År det en dröm ell' yra?

ORPHEUS.

Kom, min kåra!
Din *Orpheus* fått lof at dig begåra
Ifrån Elyſen ut, du ſnart ſkall ſkåda
Vår fôrra ſol, vår verld; jag får dig boda
At du blir min på nytt.

EURIDICE.

Du år - - ?

ORPHEUS.

Jag lefver.

EURIDICE.

Hur har du kunnat hinna - - ?
Och hvilken våg - - - ?

ORPHEUS.

Beſinna!
Alt ſågas ſkall; hår gåller
Ej fråga mer; kom endaſt nu; kom, haſta,
Och från din ſiål all fåfång fruktan kaſta.
Du år ej ſkugga mer, och jag ej heller.

EURIDICE.

Hvad hör jag? År det ſant? J gode Gudar!
Hur ſtor min ſållhet blir! Jag då i famnen
Min Maka ſluta får, och finna åter!
I denna ſålla hamnen
Jag lefva ſkall på nytt!

ORPHEUS.

ORPHEUS.

Men ah! min Maka,
Jag kan ej ſällhet ſmaka
Så länge jag är här. Mit hårda öde
Mig är ſå grymt, at knapt jag tycka vågar
At jag dig har; jag frågar,
Och knapt törs tro mig ſielf.

EURIDICE.

Men när jag menat
Med glädie ſe den dag, ſom oſs förenat,
Som parat oſs igen; juſt i den tima
Då *Orpheus* - - - - -

ORPHEUS.

Ah nej; du må förnimma
Hör - Men ah hårda Lag! - Min *Euridice*,
Ah ſkynda dina ſteg.

EURIDICE.

Hvad är dig felar
I denna glada ſtunden?

ORPHEUS.

(Hvad ſäga? Til hvad prof är jag förbunden!)

EURIDICE.

Du kårleks prof ej delar.
Se dock på mig! år jag ej ålſkvård mera,
Som fårr du tyckt? Se då! mån ſig fårbyter
Mit anlets roſenfårg? Hår! kanſke tryter
Den glans, ſom fordom brunnit,
Och ſom ſå ſkån du funnit
I mina ågons eld?

ORPHEUS.

(Om mer hon ſåger
Jag ej ſtår mot. Håll *Orpheus*!) kom, ſkynda,
Min *Euridice*, nu; du tid ej åger
At råna åmhets prof; vi mot oſs ſynda
Om vi nu dråja hår.

EURIDICE.

En blick mig unna!

ORPHEUS.

Jag tårs ej på dig ſe.

EURIDICE.

Ah! ſkall du kunna
Mig ſåleds taga mot? En blick du nekar,
Juſt når min Vån och Maka
Ej borde mig fårſaka
At tryckas til hans famn och nåje ſmaka!

ORPHEUS.

(Hvad hård och oblid dom!) ah kom, var tyſter!

EURIDICE.

Jag tiga! detta ſiſta
At tola återſtod! kan du ſå miſta
Alt minne, all din kårlek,
Beſtåndighet och tro! - Och hvarför våcker
Du mig ur hvilans ſamn? Och hvarför ſlåcker
Du ut den liufva låga
Af åkta kårleks eld, ſom brinna lyſter!
Mig ſvara, grymme, nu.

ORPHEUS.

Ah kom, var tyſter!

DUETTE. ARIA.

Orph. Kom - - och låtta mina öden!
Eurid. Nej - - - mig liufvare år döden,
Ån at lefva hop med dig.
Orph. Ah hur hård!
Eurid. Jag vil mig dölja.
Orph. Nej - - - min kåra, jag ſkall följa
Ståndigt ſom en ſkugga, dig.
Eurid. Men - - hvarför ſå hårdt et hierta?
Orph. Jag kan dö utaf min ſmårta,
Men den ſkall ej yppa ſig.

Stor, o Gudar! år vål ſkånken,
Båda. Jag det vet; jag Er ſkall lofva
Men det qval - - ſom fålgt Er gåfva
Faſt odrågligt år får mig.

EURIDICE. Recit.

Hvad uſelt lif år detta,
Som jag begynner nu! - - Hvad faſa håljer
Den grymma hemlighet han får mig dåljer!
Hvi gråmer han ſig ſå! - - Jag ån ej fylleſt
År vand vid all den jåmmer,
Som lefvande ſtå ut. Den nåd, ſom klåmmer
År alt får ſtor får mig. - - Får ågat tiocknar
Et biſtert ångſlans moln - - och ſynen ſlocknar.
Betryckt jag redan tappar
Min andedrågt. Jag darrar - - båfvar - - kånner
Hur ångſt och ſmårta brånner,
Hur hiertat ſkakas nu och vålds ſamt klappar.

Aria.

Hvarthån vil du ila
Mit hårdaſte åde!
Jag våcks från de åde
Til lidande opp.

Den glömska och hvila,
Den ro jag fått niuta,
I storm vil sig sluta
Och qual utan hopp.

ORPHEUS. RECIT.

(Hår blir min plåga ny!)

EURIDICE.

Min kåra Maka,
Du öfverger mig så! i gråt jag flyter,
Du tröst ej ger! fast sorg mit sinne bryter,
Du ger ej hielp! - jag nu på nytt, o Himmel!
Från lifvet måste draga
Och ej uti din famn - - - få afsked taga!

ORPHEUS

(Jag kan ej hålla ut: och efter handen
Förnuftet lemnar mig; jag glömmer banden,
Mig, *Euridice* sielf;) E - - - -

EURIDICE.

Min såta maka
Ah! - - jag vil svimma bort! - - -
(Sätter sig ned)

ORPHEUS

Nej, håll -- tilbaka!
(Med häftighet och i begrep at vända sig om och se på henne.)
Förstod du (ah så når! - - Hur långt skal båta
I detta Pinorummet
At utstå slikt!)

EURIDICE.

Min ſåta!
Farvål! kom - - - mig - - - ihog - -

ORPHEUS.

Jag nu förſmågtar!
Mit hierta briſta vil. Jag mer ej mågtar:
Jag våndas: quåls: förrycks - - Min ſkatt jag niuter,

(Han vånder ſig om med håftighet, och ſer på henne.

EURIDICE.

J Gudar! ah hvad håndt!

(Stiger haſtigt up, men faller ner.)

Mit-lif-ſig-ſlu-ter- *(dör.)*

ORPHEUS.

Ah ſorg! hvi brót jag ſå! hvart hån mig förer
En kårleks yra nu! Min - - *Euridice!*
Euridice! min Brud! - - du dig ej rörer.
Jag fåfångt ropt - jag åndat hennes dagar,
På nytt och för all tid! O hårda lagar!
Ah hugkomſt! grymma död! jag ej kan hielpas.
Ej råd mig öfrigt år. Jag endaſt ſkådar
(O ſvåra ſyn!) den faſa, ſom mig bodar
Det ſvalg dit jag ſkall ſtielpas:
Mit öde! måtta dig! jag ej kan hielpas.

ARIA.

Hvad gör jag, utan min Maka!
Hvart går jag, utan min Vån!
Euridice! - ah hör! ah ſvara,
Svara mig, din vån, et ord.
Euridice! - ah hielp ej blifver!
Tröſt, förhoppning mig ej gifver
Hvarken himmel eller jord.
Hvad gör jag, utan min Maka!
Hvart går jag, utan min Vån!

RECIT.

Men! ſlute ſig, med lifvet
För evigt all min ſorg. ån år mig gifvet
At vandra Afgrunds våg: du ån år nåra;
Ej mycket lång år vågen
Som ſkiljer dig från mig. Ja: var benågen!
Din vån dit ſällſkap unna!
Ah vånta, denna gången
Förutan mig du ej ſkall hinna kunna
At öfver *Lethen* gå.

(Vil ſticka ſig ihiäl.)

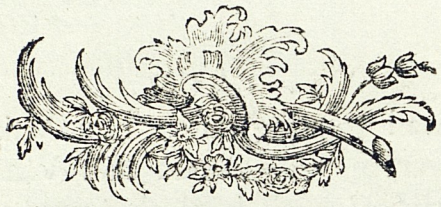

SCENE II.

KÅRLEKEN. De förre.

KÅRLEKEN.

Hvad år dig våller?
(Tar ſvärdet ifrån honom.)

ORPHEUS.

Och hvem år du, ſom nu tilbaka håller
Min billiga fårtviflan
Mit ſiſta raſeri?

KÅRLEKEN.

Den eld dig brånner
Slåck ut; hugſvala dig; du *KÅRLEK* kånner?

ORPHEUS.

Ah ſer jag dig igen! - - mit hierta briſter
Jag all min ſansning miſter.
Hvi kommer du i denna olycks-ſtunden
Hvad vil du nu?

KÅRLEKEN.

Dig göra ſåll. Jag funnit
Du lidit nog; min åra nog har vunnit,

Tag

Tag *Euridice* mot. Det ej kan gifvas
Et ſtörre ömhets-prof. Se der: hon lifvas,
(Euridice reſer ſig up, likſom
At åter lemnas dig. *vaknad ur en diup ſömn.)*

ORPHEUS.

Hvad ſer jag! Gudar!
Min Brud!

EURIDICE.

Min Vån!

ORPHEUS.

Jag famntar dig!

EURIDICE.

Jag ſluter
Dig i min famn.

ORPHEUS. *(Til Kårleken.)*

Du niuter
Mit hiertas tackſamhet.

KÅRLEKEN.

Nog: ſkynden fården
I lyckelige två! Gån up til verlden
At önſkad vålluſt vinna.

ORPHEUS.

Ah ſålla dag! Du Nöjets Gud!

EURIDICE.

Ah glimma
Du liufva glådie-ſtrimma!

KÅRLEKEN.

Så tuſend qual för mina nöjen ſvinna! *(De gå ut.)*

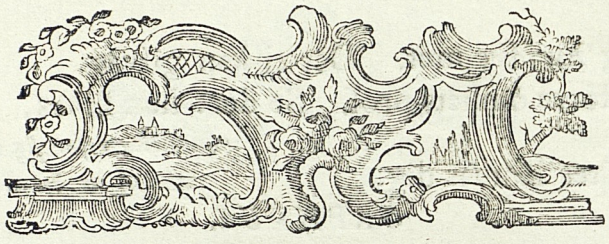

SCENE III. och ſiſta.

Et pråktigt Tempel, invigdt åt Kårleken.

KÅRLEKEN. ORPHEUS. EURIDICE.

Framför dem går en talrik Tropp af Herdar och Herdinnor, ſom komma at fira Euridices återkomſt, och begynna en glåttig dans, hvilken afbrytes utaf Orpheus, ſom inſtämmer följande Chorus.

ORPHEUS.

ARIA.

Låt kårlek vinna!
Herrſkare viken:
Mera än Riken
Skönhet förmår.
Skulle des bojor
Stundom ge ſmårta,
Minſt på hvart hierta
Frihet dock rår.

CHORUS.

Låt kårlek vinna!
Herrſkare viken!
Mera ån Riken
Skönhet förmår.

KÅRLEKEN ARIA.

Den vårſta plåga
Hiertat vål quåljer,
Når den, det våljer,
Offret förſmår.
Dock ſnart ſin ſmårta
Ålſkaren glömmer
Lycklig ſig dömmer
Och lönen får.

CHORUS.

Låt Kårlek vinna!
Herrſkare viken!
Mera ån Riken
Skönhet förmår

EURIDICE ARIA.

Miſstro vål fråter,
Plågan dock låtta,
Ståla til råtta,
Trohet förſtår.

När i det qualet
Hiertat vil briſta,
Juſt i det ſiſta
Sällhet man når.

CHORUS.

Låt kårlek vinna!
Herſkare viken!
Mera än Riken
Skönhet förmår.

books2ebooks.eu

www.books2ebooks.eu

e-böcker från ditt bibliotek av

eBooks on Demand

digitaliserad av

Kungliga Biblioteket

National Library of Sweden